

ščaka po vinogradu sem ter tje najti, ni vendar grozdje, ker je stanovitne toplote manjkalo, napravljati moglo sladkorja, kakor ga je leto poprej napravilo, kljubu temu, da se je letošnje branje skoro 14 dni pozneje od lanskega leta začelo, namreč še le 20. oktobra.

Preiskave grozdja posamesnih trsnih sort in pomešanega mošta, ki so se letos 7. in 20. oktobra godile, so v primeri z lanskimi in predlanskimi preiskavami sledeče izneske podale:

Imena posamesnih trsov	1872		1873		1874			
	7. okt. pri bratv.		8. okt. pri bratv.		7. okt.		20. okt. pri bratv.	
	sladkor %	kislina %	sladkor %	kislina %	sladkor %	kislina %	sladkor %	kislina %
1. Barthajner zeleni (zelenika)	15.5	7.9	17	11	15	11	15.5	11
2. Blauk modri	13	6.5	15	12	15.5	10	16	9
3. Burgundec modri, Lavrenščak	17.5	7.8	17.5	8	22	10	—	—
4. Burgundec beli	—	—	21	8	19.3	11.5	20	10
5. Žlahtnina bela in rdeča (Gutedel)	15	4.7	16.3	6	17	8	—	—
6. Zelenjak veliki	12	14.3	—	—	16	21	16.5	20
7. Belina žolta	15.5	8.9	18	13	17	10.5	18.5	10
8. Belina rdeča	—	—	20	8	18	10	—	—
9. Javor veliki beli	—	—	19	11	19.5	11	—	—
10. Kavka	15.2	10.8	19	9	19	11	19	10.5
11. Kolončan modri	15.5	8.7	16	9	16	11	16.5	10.5
12. Moslovec (šipon)	19	6	20	9.5	18	11	19	10.5
13. Muškatelec žolti	20	6	21.5	10	19	9.5	22	7.5
14. Ortlibar	18.5	5.1	20	7	20	8	21	7.5
15. Portugizec modri	16.5	4.4	18	6	19	6.5	—	—
16. Rizlec beli	20	7	19	9.5	17	10	18.5	9.5
17. Rdečevrtnik	—	—	20	12	14	15	16	12
18. Rulandec	17.5	6.7	21	8	22.5	9	—	—
19. Sulcevec modri	14.5	9.5	18	11.5	17	12	17.5	11
20. Zelenčič	19.5	5.8	20.5	7.5	19	9.5	—	—
21. Traminec rdeči	18	4.5	21	8	20.3	10	21	9
22. Laška rana modra.	18	7.6	15	9	18.5	9.5	—	—
23. Laški rizlec	15	6.8	19	9.5	18.3	10	19	9.5
24. Wildbacher	16	10	18	15	17	16	17.5	14
25. Cimotnik modri	18.5	5.2	17.5	9	18	11	18.8	10
Pomešani mošt	18.5	9	18	8	—	—	17	10

Iz te sestave je tedaj razvidno, da je v vinogradu mariborske vinorejske šole leto 1874, vsaj kar se dobrote vina tiče, za prejšajima letnikoma zaostalo.

Ako se iz prej navedene sestave še kaj učiti hočemo, štejmo sladkorove množine vseh treh letnikov pri posamesnih trsah in tako dobimo sledečo vrsto, v kateri stojijo tisti trsi na prednjih mestih, ki so v teh 3 letih največ sladkora imeli, oni pa, ki so ga najmanj naredili, na poslednjih mestih:

1. Žolti Muškatelec,	3. Rdeči Traminec,
2. Rulandec.	4. Rumeni Ortlibar,

5. Zelenčič,	13. Žolta Belina,
6. Moslovec,	14. Rana modra Laška,
7. Beli Rizlec,	15. Wildbacher,
8. Modri Burgundec,	16. Sulcevec,
9. " Cimotnik,	17. Žlahtnina,
10. " Portugizec,	18. Modri Kolončan,
11. Kavka,	19. Barthajner Zelenika,
12. Laški Rizlec,	20. Modri Blank.

Sledeča sestava kaže, kateri trs je imel v zadnjih 3 letih najmanj kisline v sebi. Ti stopijo na prednjih, drugi na slednjih mestih:

1. Modri Portugizec,	11. Beli Rizlec,
2. Žlahtnina,	12. Moslovec,
3. Rumeni Ortlibar,	13. Rana, modra Laška,
4. Rdeči Traminec,	14. Modri Blank,
5. Zelenčič,	15. Kolončan,
6. Rulandec,	16. Barthajner Zelenika,
7. Muškatelec,	17. Kavka,
8. Modri Burgundec,	18. Sulcevec,
9. " Cimotnik,	19. Žolta Belina,
10. Laški Rizlec,	20. Wildbacher.

Iz teh sestav se one sorte lahko spoznajo, ki so po dobroti najboljše. Na dišavo in okus se pri ti sestavi ni gledalo.

Spremenjena Pravila

okrajne posojilnice v Ljutomeru.

II. O nadzornem svetovalstvu.

§. 15. Občni zbor izvoli na tri leta po večini glasov ob enem 15 udov v nadzorstveni svet. Volijo se z listki.

Ako ne bi že pri prvi volitvi vsi udje nadzornega sveta z večino glasov izvoljeni bili, se napravi ožja volitev, v katero pride dvakratno število neizvoljenih udov in to od tistih, ki so pri poprejšnji volitvi za izvoljenimi največ glasov dobili.

Tako se potem postopa naprej, dokler niso izvoljeni vsi udje nadzornega svetovalstva. Pri enakem številu glasov odloči žreb.

§. 16. Vsako leto izloči se tretjina udov nadzornega svetovalstva po žrebu. —

Po preteklih treh letih se pa vse nadzorno svetovalstvo ponovi.

§. 17. Ako pa kateri ud med službino dobo izstopi ali umrje, pride na njegovo mesto tisti, ki je pri poslednji volitvi za to mesto največ glasov dobil, kar volilni zapisnik kaže.

Način uradovanja.

§. 18. Udje nadzornega svetovalstva izvolijo izmed sebe predsednika in zapisovalca, kakor tudi nju namestnika. —

Za sklepati potrebna je navzočnost nadpolovice udov, in sklep je veljaven, ako večina navzočih za to glasuje.

Seje so ali redne ali izredne; samo pri sklicevanju izrednih sej je potrebno udom priobčiti tudi dnevni red.

Sejin zapisnik, v kterega se vpisujejo vsi sklepi na tanko, podpisuje predsednik in vsi navzoči udje.

Na zahtevanje načelstva in tretjine udov nadzornega svetovalstva mora nja predsednik sklicati tudi izredno sejo; potrebno je pa, da se mu predmet pretresovanja poprej pisмено naznani.

Razun slučajev, ki so v teh pravilih posebej omenjeni, imajo udje načelstva pri sejah nadzornega svetovalstva samo posvetovalen glas.

Na zahtevanje nadzornega svetovalstva mora načelstvo potrebna pojasnila o stanju blagajnice podavati in društvene knjige, spise, račune itd. za pregled predlagati.

§. 19. Udje nadzornega svetovalstva, ki so pravico razpolaganja s svojim premoženjem, ali državljske častne pravice zgubili; ki so v konkursu, ali svoje dolžnosti proti društvu ne spolnujejo, ali ktere zaradi tega društvo tožiti mora, in kteri društvu protivno ravnaajo, — izloči občni zbor iz nadzornega svetovalstva.

Dolžnosti in pravice nadzornega svetovalstva.

§. 20. Nadzorno svetovalstvo nadzoruje delovanje načelstva in ima z ozirom na to pravico pregledovati knjige, spise in stan denarnice, in ako se pri tem kaka nepravilnost ali pomanjkljivost nahaja, mora to po primerni poti odpraviti.

Ako bi bilo potrebno, sme tudi ude načelstva od opravljanja odstaviti, dokler o tem občni zbor sklepa ne stori; skrbeti pa mora, da se društvena opravila za ta čas po namestnikih v redu dalje opravljajo in da je imetje denarnice popolnoma zavarovano.

§. 21. Posebe pa mora nadzorno svetovalstvo mesečne in celoletne račune in bilance na tanko pregledati, pretre ti in se prepričati, da je to, kar račun in knjige kažejo, tudi resnično v blagajniški gotovini, v menjicah in drugih vrednostnih listinah i. t. d., o čemur se mora občnemu zboru s primernimi predlogi poročati.

§. 22. Nadzorno svetovalstvo zastopa društvo pri sklepanju pogodb z načelstvom in v tožbah med poslednjim in društvom.

Za poverenje (legitimacijo) pri tem služi mu zapisnik seje občnega zbora, v katerej se je nadzorno svetovalstvo izvolilo.

§. 23. Razun zadev, ki so v teh pravilih posebej navedene, je načelstvo vselej na odobrenje nadzornega svetovalstva navezano, in to:

- a) pri sprejetju ali odstavljenju društvenih uradnikov in ustanovljenju njih plače;
- b) pri sklepanju pogodb za stanovanje, naročilo pohištva ali prodajo taistega;
- c) pri sestavljenju opravnega poduka in ustanovljenju načina, kako da se naj knjige vodijo;
- d) pri nalaganju gotovine, ki se v blagajnici kot nepotrebna in prekoredna nahaja;
- e) pri sklepu, koliko obresti in provizije da se naj od podeljenih posojil plačuje, kar se ima vsakokrat javno naznaniti;
- f) pri dovoljenju zalog in posojil vsake vrste, kakor tudi njih podaljšanju; in

g) pri sprejemanju posojil v društveno denarnico med mejami, ktere je za to občni zbor napravil.

§. 24. Načelstvo sprejema samostojno denar, ki se v društveno blagajnico vlaga; nadzorno svetovalstvo pa skrbi za to, da se zastran povračila teh posojil postavijo primerni obroki, in da ti obroki v razmerju stojé s tistimi, po kterih društveni denar in záloge zopet v blagajnico nazaj tekó. —

§. 25. Načelstvo z nadzornim svetovalstvom skupaj sprejema društvenike in društvene uradnike iz službe deva.

V taki skupni seji mora nad polovico udov načelstva in nadzornega sveta navzoč biti.

Državni zbor.

V tajni seji odločil je drž. zbor, da se sme s poslancema Schöffelnom in Schönererjem kazenska preiskava pričeti, dasi je prvi že na pol stvar sam poravnal. Ta sklep demokratom, med ktere spada tudi Schöffel, močno pod nosove kadi. Pa čudno bi res bilo, ko bi se prostost (imuniteta), vsled ktere je poslanec za to, kar v zbornici govori, neodgovoren, raztezala tako dalječ, da bi tudi za to, kar zunanaj zbornice dela in govori, neodgovoren bil.

V 75. seji se do vlade stavi interpelacija, ktera kaže, koliko sitnob da dela vladi in šolskim organom liberalstvo učiteljev. Deželni šol. nadzornik na Českem, duhovnik Mareš, je namreč v poročilu o žalostnem stanju srenjske realke v Budjevicah nasvetoval, da naj dež. šol. svet ravnatelja realke, Lipperta, nemudoma odstavi, češ, da ni edinosti med učiteljstvom, pri mladeži pa reda in napredka ne. Vsled tega poročila je sklenil dež. šol. svet ravnatelja v disciplinarno preiskavo dejati. V tem je pa omenjeno realko država na svoje stroške prevzela in mestni zastop je ravnatelju naznanil sklep, da so pogodbe z učiteljstvom prenehale. Učitelji so se pri ministertvu pritožili, nekteri so zopet službo dobili, namesto Lipperta se je pa drug ravnatelj imeoval. —

Poslanec dr. Bareuther stavl je torej s tovariši interpelacijo do ministra in jo podprl s tem, da ni res, kar se je gledé Lipperta poročalo, ki nema drugega greha, kakor da je z ozirom na verske reči svobodomiseln školnik, ktereja so se hoteli iz lepa znebiti; da je srenjski zastop pogodbo prelomil, ter ne bi srenjski učitelji pri takem postopanju pravne obrambe več imeli; da je slednjič Lippert liberalcem čisto po volji. Vprašalci torej tirjajo, da minister učitelje proti samovoljnosti (?) srenje brani, ravnatelju čast in službo povrne, dež. šol. svet pa na odgovor postavi, češ, da je svoje meje prestopil. —

Göllerich razvija svoj predlog o vrvnananju politične uprave. Stvar zadeva posle, ki so se političnim gosposkam vzeli in srenjam